

*Грень Л.М.
м. Харків, Україна*

СОЦІАЛЬНЕ ПАРТНЕРСТВО ЯК ОДИН З АСПЕКТІВ ДЕРЖАВНО-СУСПІЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ ПРОФЕСІЙНО- ТЕХНІЧНОЮ ОСВІТОЮ

Основою успіху будь якого професійного навчального закладу є зростання управлінської компетенції керівників, підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації професійно-педагогічних кадрів, впровадження нових освітніх технологій, вдосконалення матеріальної бази. Забезпечити реалізацію цих складових успіху зможе соціальне партнерство, стратегічне планування та інвестиції за рахунок соціальних партнерів і власної позабюджетної діяльності професійно-технічного навчального закладу [3].

Енциклопедичний словник з державного управління надає наступні визначення поняття соціального партнерства (англ. Social partnership): 1) система правових і організаційних норм, принципів, структур, процедур, які спрямовані на забезпечення взаємодії між найманими працівниками, роботодавцями, державними органами влади в регулюванні соціально-трудових відносин на національному, галузевому, регіональному рівні та на рівні підприємства (організації); 2) міжсекторна, в тому числі і міжнародна взаємодія, спільна діяльність учасників на основі погодження інтересів і кооперації зусиль та ресурсів для реалізації взаємо- прийнятних цілей і задоволення спільних інтересів. Соціальне партнерство як засіб демократичного врядування

включає різні види співпраці – спільну діяльність органів державної влади, органів місцевого самоврядування, комерційних організацій і недержавних некомерційних організацій, що використовується у здійсненні повноважень органів державної влади та органів місцевого самоврядування [2].

Аналіз наукових досліджень та публікацій зі становлення та розвитку соціального партнерства в економічно розвинутих країнах та його стану в Україні відображено в роботах ряду українських і зарубіжних дослідників, таких як К.Гутуряк, В. Жуков, А. Колот, В. Скура-тівський, С. Українець, Г. Осовий, С. Бакуменко, А. Молчанова та ін.

У країнах з розвинутою ринковою економікою ідеологія соціального партнерства глибоко проникла в соціально-трудові відносини, хоча його моделі в різних країнах відрізняються організаційно-правовим механізмом. Відомі дві моделі соціального партнерства - трипартизм і біпартизм. У тих країнах, де роль держави в регулюванні трудових відносин невелика (США, Канада, Великобританія), практикується двостороння співпраця між об'єднаннями роботодавців і організаціями трудящих. Держава може виступати в такій соціальній моделі в ролі арбітра або посередника при виникненні соціальних конфліктів. Найбільш поширений трипартизм - тристороння співпраця – у Франції, ФРН, Швеції, Австрії, при якому держава відіграє активну роль соціального партнера.

У нинішній системі освіти України соціальне партнерство представлено як один з аспектів державно-суспільного управління освітою. Звичайно він стосується перетворення трьох аспектів системи управління: кадри (це компонент, зміна якого спрямована на ініціацію активності професійно-педагогічних об'єднань); фінанси (це компонент, зміна якого спрямована на забезпечення відкритості й раціональності фінансових потоків); інформація (це компонент, що спрямований на трансляцію громадськості позитивних, конструктивних і перспективних подань про освіту). Перспективним напрямком проектно-дослідницьких розробок в області соціального партнерства стосовно освіти є вивчення процесів появи, прийняття й реалізації освітніх і інших соціальних ініціатив. Процеси спільної діяльності визначаються засобами, операціями, формами, умовами, що сприяють ефективній реалізації завдань. Суб'єкти спільної діяльності встановлюють сприятливі відносини, усувають деструктивні обставини, створюючи органи (або механізми) управління спільною діяльністю у відповідності з поняттям про альянсу сумісність. Система соціального партнерства

включає наступні рівні: регіональний рівень, що встановлює основи регулювання відносин у сфері праці в суб'єкті Держави; галузевий рівень, що встановлює основи регулювання відносин у сфері праці в галузі (галузях); територіальний рівень, що встановлює основи регулювання відносин у сфері праці в муніципальному утворенні; рівень навчального закладу, що встановлює конкретні взаємні зобов'язання в сфері праці між працівниками й роботодавцем. Процеси співробітництва української професійної освіти з європейською мають здійснюватися в рамках реалізації Копенгагенського процесу (2002), який був спрямований на виконання рішень Декларації Європейської Комісії та міністрів освіти європейських країн з розвитку співробітництва в галузі професійної освіти й навчання у Європі.

Для формування ефективної системи соціального партнерства в Україні склалися всі необхідні умови, а саме: здійснився перехід до ринкових форм господарювання; є профспілки як організації, які представляють і захищають інтереси працюючих; сформувався клас підприємців; держава заявила виступити в якості посередника у відносинах між працівниками і роботодавцями; існує мінімально необхідна правова основа для розвитку соціального партнерства; сформовані базові інститути і механізми проведення колективних переговорів [1]. Проте, створена інституціональна структура соціального партнерства, що призначена для захисту найманих працівників не є достатньо ефективною в плані реалізації основних соціально-економічних напрямків державної політики, що можна пояснити специфічними умовами формування і розвитку соціального партнерства в Україні.

Список літератури:

1. Гутряк К.О. Сучасний стан соціального партнерства в Україні / К.О. Гутряк. – Режим доступу: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=58815>
2. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад.: Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін.; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. – К. : НАДУ, 2010. – 820 с.
3. Молчанова А.О. Соціальне партнерство в діяльності ПТВНЗ / А.О. Молчанова; Конспект лекції з курсу підвищення кваліфікації для керівників професійно-технічних навчальних закладів за очно-дистанційною формою навчання / ЦППО АПНУ країни. – К.: ТОК, 2007. – 44 с.

4. Пуховська Людмила Стратегії формування загальноєвропейського простору професійної освіти // Професійно-технічна освіта, 2005. - №4. – С. 37-39.